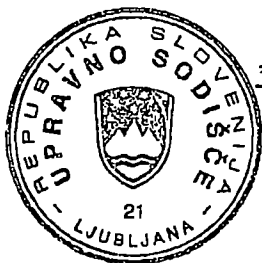

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRavno sodišče RS, LJUBLJANA

4.4. 2018

Podpis pristojne
sodne osebe

UPRavno sodišče
REPUBLIKE SLOVENIJE

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodniki mag. Darinka Dekleva Marguč kot predsednica ter mag. Damjan Gantar in dr. Boštjan Zalar kot člana,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Tine Tratnik kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: DRŽAVNI IZPITNI CENTER, Kajuhova ulica 32U, Ljubljana, ki ga zastopa Odvetniška družba Ferfolja, Ljubič, Bauk, o.p., d.o.o., odvetnik Dino Bauk, Slomškova ulica 17, Ljubljana, zoper toženo stranko: REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Zaloška 59, Ljubljana,

zaradi dostopa do informacij javnega značaja,

o tožbi zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-71/2016/7 z dne 15. 11. 2016,

na seji 4. aprila 2018

RAZSODILO:

- I. Tožbi se ugodi in se izpodbijana odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-71/2016/7 z dne 15. 11. 2016 v 1. točki izreka spremeni tako, da se pritožba prosilca zavrne.
- II. Tožena stranka je dolžna tožeči stranki v 15. dneh od vročitve te sodbe povrniti stroške postopka v višini 559,98 EUR.

OBRAZLOŽITEV

1. Tožeča stranka je s svojo prvostopenjsko odločbo zavrnila zahtevo prosilca⁷ (v nadaljevanju stranka z interesom), v kateri je ta zahteval, da se mu v elektronski obliki posreduje podatke za leto 2015 in sicer poimensko za vse srednje šole, kjer se je opravljala splošna matura, število študentov, ki so maturo opravljali, niso opravili, delež uspešnih in splošni pozitivni uspeh. Zahteva je bila zavrnjena iz razloga, ker informacije, ki bi vsebovale zahtevane podatke, pri tožeči stranki ne obstajajo.
2. Stranka z interesom se je zoper prvostopenjsko odločbo pritožila, drugostopenjski organ pa je prvostopenjsko odločbo odpravil in sam odločil o zadevi tako, da je odredil tožeči stranki, da je dolžna stranki z interesom v roku 31 dni od vročitve odločbe v elektronski obliki posredovati tabelo z zaprošenimi podatki. V obrazložitvi odločbe navaja, da je tožena stranka pri izvedenem ogledu *in camera* dne 18. 10. 2016 ugotovila, da lahko tožeča stranka relativno enostavno in hitro pripravi zahtevan dokument, zato priprava takšnega dokumenta ne predstavlja izdelave novega dokumenta v smislu Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ). Treba je izvesti zgolj prilagoditev obstoječe računalniške kode in priprava dokumenta na podlagi obstoječe računalniške kode pri tožeči stranki vzame 35 minut časa. Toliko časa sta informatik tožene stranke in informatik tožeče stranke porabila za pripravo zahtevanega dokumenta in to ni nesorazmeren vložek časa. Zakon o maturi v 18.a členu sicer res prepoveduje razvrščanje šol na podlagi podatkov iz letne analize o kakovosti mature, vendar pa je prepoved iz tretjega odstavka 18.a člena Zakona o maturi dopustno presojati le v kontekstu ene izmed izjem, kot jih opredeljuje ZDIJZ, v konkretnem primeru izjeme notranjega delovanja po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Tožeča stranka ne navaja konkretnih motenj, ki bi nastale z razkritjem teh podatkov. Poleg tega stranka z interesom ni zahtevala, da tožeča stranka podatke o dosežkih učencev na maturi razvrsti, ampak da le posreduje številčne vrednosti. Podatki, ki jih zahteva stranka z interesom, niso opredeljeni kot posebna kategorija zaupnih podatkov. Tožena stranka tudi ni zaznala kakršnikoli motenj, ki bi tožeči stranki ali slovenskemu šolskemu sistemu z razkritjem lahko nastale.
3. Tožeča stranka v tožbi navaja, da je dolžna posredovati informacije, ki jih je v času zahteve prosilca že izdelala v zahtevani obliki oziroma z njimi v tistem trenutku razpolaga, ni pa zavezana ustvariti, pridobiti, obnoviti ali vzpostaviti dokumenta, ki v času zahteve ne obstaja in tudi ni zavezana iskati podatkov, ki jih nima že v trenutku, ko je zahteva postavljena niti ni zavezana podatke zbirati, obdelovati ali opravljati raziskave ali analize z namenom, da bi podatke ustvarila. V tem postopku ni bilo sporno vprašanje, da v tehničnem smislu zahtevani dokument pri tožeči stranki ni obstajal. Po prepričanju tožeče stranke pa je tožena

stranka po nepotrebnem ugotavljala čas in trud, potreben za izdelavo zahtevanega dokumenta. Bistveno v tej zadevi, zakaj zahtevani dokument z imeni šol pri tožeči stranki ne obstaja v materializirani obliki, ampak ga je moč iz podatkov z vloženim trudom in porabljenim časom in specifičnim strokovnim znanjem izdelati, je, ker zakon izdelavo takšnega dokumenta tudi tožeči stranki izrecno prepoveduje. Zakon o maturi v 18.a členu jasno in izrecno določa prepoved uporabe podatkov iz letne analize o kakovosti mature za razvrščanje šol. Izpolnitev zahteve stranke z interesom bi bila v nasprotju s tretjim odstavkom 18.a člena Zakona o maturi. Določba 18.a člena navedenega zakona je v razmerju do določbe ZDIJZ specialna in poznejša, zato mora prevladati po načelu *lex posterior derogat legi priori*. Razvrščanje šol bi bilo z uresničitvijo zahteve stranke z interesom de facto izvršeno. Nadalje tožeča stranka podrobneje pojasnjuje, kakšna je pravna ureditev glede objavljanja dosežkov nacionalnih testiranj po šolah v drugih evropskih državah. Vprašanje truda in časa za izdelavo oz. priklic zahtevanega dokumenta pride v poštev le v primerih, ko gre za informacijo javnega značaja, torej za informacije, do katerih je javnost upravičena. Ko pa gre za informacije, do katere nimata pravice organ niti javnost niti posamezniki, pa je povsem vseeno, ali je za njeno izdelavo potrebna minuta, ura, dan, teden ali mesec. Tožeča stranka predlaga, naj sodišče izpodbijano odločbo spremeni tako, da pritožbo stranke z interesom zavrne oz. podrejeno, da jo odpravi in vrne zadevo v ponovno odločanje. S predložitvijo stroškovnika smiselno uveljavlja tudi povrnitev stroškov postopka.

4. Tožena stranka v odgovoru na tožbo navaja, da tožeča stranka razpolaga s potrebnimi znanji in delovnimi sredstvi ter zaposlenimi, da lahko iz baze prikliče zahtevane podatke. Tožeča stranka s priklicem zahtevanih podatkov iz informacijskega sistema ne bi kršila prepovedi razvrščanja iz 18.a člena Zakona o maturi. Sama priprava podatkov še ne predstavlja prepovedane uporabe podatkov za razvrščanje. Stranka z interesom zahteva zgolj numerične vrednosti za posamezno šolo. 18.a člen Zakona o maturi je potrebno obravnavati v kontekstu izjem od prosto dostopnih informacij javnega značaja. To določilo ne more predstavljati samostojne izjeme od prosto dostopnih informacij javnega značaja. Ni ga dopustno upoštevati kot samostojne izjeme za zavrnitev dostopa do informacij javnega značaja. Nadalje tožena stranka podrobneje pojasnjuje, zakaj ni podana izjema iz 11. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Prepoved razvrščanja se nanaša le na institucije, ki takšno razvrstitev lahko opravijo. Če bi prepoved razvrščanja veljala tudi za posameznike, potem bi to predstavljalo poseg v ustavne pravice posameznika. Tožena stranka predlaga, naj sodišče tožbo kot neutemeljeno zavrne.
5. Stranka z interesom v odgovoru na tožbo navaja, da je pravica do dostopa do informacij javnega značaja evropska pravica in se s tem v zvezi sklicuje na sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) *Magyar Helsinki Bizottsag v.*

Hungary opr. št. 18030/11. Tožeča stranka je dolžna priklicati podatke iz računalnika tudi, ko dokument še ne obstaja v materializirani obliki. Sicer pa je tovrstne podatke stranka z interesom od tožeče stranke že dobivala. Motnje ali škoda pa ne more nastati, ker sta prav te podatke, ki so predmet tega spora, pridobila Dnevnik in Delo na podlagi ZDIJZ od vsake šole posebej in jih objavila. Nadalje še navaja, da če se stranki z interesom omogoči dostop, to še ne pomeni razvrščanja. Upravno sodišče je v dosedanjih sodbah že odločilo, da prepoved razvrščanja velja le za državo in za njene organa in javne zavode. Če pa bo v nasprotju z dosedanjo sodno prakso menilo, da je mogoča le razlaga, da prepoved razvrščanja velja za vse, bo moralo pojasniti, zakaj so dosedanje sodbe napačne in se opredeliti tudi do drugih zatrjevanih kršitev ustave, ki jih stranka z interesom v nadaljevanju našteva. Stranka z interesom predlaga, naj sodišče tožbo kot neutemeljeno zavrne.

6. Tožeča stranka je za tem vložila še več pripravljanih vlog, v katerih se med drugim opredeljuje do navedene sodbe ESČP. Pri tem navaja, da ta sodba ne predstavlja analognega primera in zato ni uporabna v tej zadevi. Gre za bistveno različni zadevi, saj je šlo v primeru, ki ga obravnava sodba ESČP, za dopustnost zavrnitve posredovanja podatkov madžarskemu Helsinškemu monitorju s strani policije in sicer podatkov, ki so se nanašali na način dodeljevanja zagovornikov po uradni dolžnosti na Madžarskem. Razlog za zavrnitev je bil v tem, da so imena zagovornikov osebni podatki, ki jih ni mogoče razkriti v javnem interesu. Dejstva primera so torej v bistvenem drugačna od obravnavanega primera. Zavrnitev dostopa do informacije je treba oceniti za vsak primer posebej v luči vseh konkretnih okoliščin primera. Vsi relevantni podatki glede kakovosti šolskega sistema in povprečnega uspeha učencev pri zunanjih preverjanjih znanja so javno dostopni, prav tako njihove analize. Ne more biti pa v javnem interesu podatkov, katere osnovne in srednje šole v posameznem letu dosegaajo boljše in katere slabše rezultate. Iz citirane sodbe ESČP izhaja, da je namen zahteve za dostop do informacije, ključna predpostavka za določitev o utemeljnosti zahteve. V konkretnem primeru je namen pridobitve informacij priprava lestvice oz. razvrstitve šol, saj to izhaja že iz pretekle prakse objavljanje istovrstnih podatkov na spletni strani Alma Mater. Poudarja, da tožeča stranka zahtevanih podatkov ni hranila v računalniški bazi, ker bi s tem neposredno kršila 18. člen Zakona o maturi. Dokument je na novo ustvaril na ogledu *in camera* šele informatik tožene stranke. V obravnavani zadevi je bila na novo ustvarjena podatkovna tabela. Potreben je bil trud visoko usposobljenega informatika tožene stranke in se je v zadnjem dejanju meril čas (35 minut). Pri vsiljeni izdelavi take podatkovne tabele ni upoštevano nobeno strokovno in etično načelo. Nadalje v svoji zadnji pripravljani vlogi tožeča stranka omenja in prilaga tudi judikat Vrhovnega sodišča RS št. X Ips 338/2016 z dne 7. 2. 2018, s katerim je navedeno sodišče v vsebinsko sorodni zadevi rabsodilo v prid tožeči stranki, razveljavilo sodbo prvostopenjskega

sodišča ter spremenilo odločbo tožeče stranke, tako, da se je zavrnila pritožba stranke z interesom zoper odločitev tožeče stranke. Vrhovno sodišče v obrazložitvi odločitve navaja, da se sicer zahtevani podatki nahajajo v elektronski obliki in jih je ob uporabi ustreznih programskih orodij praviloma mogoče povezovati oz. združevati, vendar pa je nadalje tudi navedeno, da je pri dostopu do informacij javnega značaja s ciljem transparentnega delovanja organov pri opravljanju javnih nalog ključno, da se posameznikom omogoči dostop do podatkov, ki se v taki zbirki nahajajo, če temu nasproti ne stojijo dejanske ovire oz. zakonske omejitve ali prepovedi. Pritrdilo je tožeči stranki, da takšne pravne omejitve pravno preprečujejo, da bi se iz obstoječih podatkov v elektronski obliki z računalniško obdelavo oblikovali podatki, ki bi pomenili dokument organa v smislu ZDIJZ. Vrhovno sodišče je pritrdilo tožeči stranki, da 64. člen Zakona o osnovni šoli že z vidika jezikovne razlage izrecno določa omejitve uporabe podatkov o nacionalnem preverjanju znanja. Navedlo je, da če je uporaba podatkov v elektronski obliki iz podatkovne zbirke in njihovo povezovanje v dokument prepovedana sami tožeči stranki, od nje ni mogoče zahtevati, da to omogoči prosilcu za dostop do navedenih informacij oz. da mu tak dokument posreduje. Vrhovno sodišče še navaja, da posredovanje informacij ne sme nesorazmerno obremeniti ali celo ogroziti opravljanja temeljne funkcije ali dejavnosti organa, kar je odvisno tudi od tehnične in kadrovske opremljenosti organa. Navedlo je tudi, da niti individualni prosilec niti tožena stranka ne izkažeta nobene jasne povezave oz. znanstveno utemeljene korelacije, ki bi jih navedeni podatki imeli glede kakovosti osnovnih šol, pomembnih za javnih interes oz. iz tega izvirajočih znanstvenih in strokovnih spoznanj, ki bi bila pomembna za širšo javnost. Ni razviden javni interes za razkritje teh podatkov, ki je pogoj za priznavanje pravice do dostopa do informacij javnega značaja.

7. Stranka z interesom v pripravljalni vlogi z dne 15. 5. 2017 med drugim navaja, da je navedena sodba ESČP za postopek pred slovenskimi sodišči irelevantna v delu, ko postavlja meje evropske pravice, torej minimuma pravice, po drugi strani pa je relevantna v delu, ko ščiti pravico do dostopa do informacij in postavlja evropski minimum te pravice, saj slovenska sodišča tega minimuma ne smejo prestopiti.

K točki I izreka:

8. Tožba je utemeljena.
9. ZDIJZ v prvem odstavku 4. člena določa, da je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

10. V obravnavanem primeru med strankama ni sporno, da je potrebno za pripravo zahtevanih informacij izvesti prilagoditev obstoječe računalniške kode in da je potrebno računalniško kodo za izvedbo zahtevane tabele spremeniti. Ni sporno to, da takega dokumenta ni mogoče pripraviti takoj, ampak je bilo za to potrebno 35 minut časa. Na podlagi navedenega je po mnenju sodišča mogoče zaključiti, da dokument v taki obliki, da bi se ga lahko takoj posredovalo prosilcu, ne obstaja, pač pa je potrebno uporabiti nekaj računalniških ukazov. Sodišče se s tem v zvezi strinja s stališčem tožeče stranke, da tožeča stranka zahtevani dokument nima v materializirani obliki, ampak ga je možno pridobiti šele z vloženim trudom, porabljenim časom in specifičnim strokovnim znanjem ravno zaradi tega, ker Zakon o maturi v 18a. členu tožeči strani hrambo takih informacij izrecno prepoveduje, saj tretji odstavek 18.a člena Zakona o maturi določa, da se podatki iz letne analize o kakovosti mature ne smejo uporabiti za razvrščanje šol.
11. S tem v zvezi pa je Vrhovno sodišče v sodbi št. X Ips 338/2016 z dne 7. 2. 2018 v povsem primerljivi zadevi zavzelo stališče, da če je uporaba podatkov v elektronski obliki iz podatkovne zbirke, s katero razpolaga organ, in njihovo povezovanje v dokument prepovedano samemu revidentu, od njega (v obravnavani zadevi od tožeče stranke) ni mogoče zahtevati, da to omogoči prosilcu za dostop do navedenih informacij oz. da mu tak dokument posreduje. V isti točki obrazložitve je Vrhovno sodišče RS tudi navedlo, da enako velja tudi za kakršnokoli delovanje revidenta, ki bi ga v povezavi z uporabo navedenih podatkov silil ali vodil k izigravanju ali obidu navedene zakonske prepovedi (točka 22 obrazložitve).
12. Pri citirani sodbi Vrhovnega sodišča RS, s katero je sodišče reviziji ugodilo in sodbo Upravnega sodišča RS št. I U 630/2016-24 z dne 7. 9. 2016 spremenilo tako, da je tožbi ugodilo in izpodbijano odločbo spremenilo tako, da je pritožbo prosilca zavrnilo, je šlo za povsem primerljivo zadevo. Z navedeno sodbo Upravnega sodišča RS št. I U 630/2016 je namreč sodišče zavrnilo tožbo tožeče stranke (Državnega izpitnega centra) zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca. Z odločbo Informacijskega pooblaščenca je namreč le-ta ugodil pritožbi prosilca in odpravil prvostopenjsko odločbo ter odločil, da je organ dolžan prosilcu posredovati dokumente, iz katerih izhajajo aritmetične sredine doseženih točk učencev na nacionalnem preverjanju znanja v letu 2015 za predmete slovenščina, angleščina in matematika, po šolah, za vse osnovne šole, ki so sodelovale na nacionalnem preverjanju znanja, pri čemer mora organ prikriti tiste rezultate, kjer so na posameznem preverjanju sodelovali manj kot trije učenci in sicer glede učencev v 6. razredu osnovnih šol v letu 2015 ter učencev v 9. razredu osnovnih šol v letu 2015. Prvostopenjsko sodišče je namreč tedaj zavzelo stališče, da zahtevani dokument obstaja in da tožeča stranka ne krši določila 64. člena Zakona o osnovnih šolah, če ta dokument posreduje prosilcu.

13. Vrhovno sodišče pa je v navedeni sodbi zavzelo tudi stališče, da ni razumnega razloga za razlago ZDIJZ, po kateri bi zakon terjal, da bi imeli prosilci za dostop do informacij javnega značaja širši ali drugačen dostop do teh informacij kot sam organ oz. pri njem zaposlene oz. za dostop do njih pooblaščen osebe (točka 14 obrazložitve). Nadalje je sodišče navedlo, da je pomembno upoštevati tudi pravne in ne le dejanske omejitve pri navedenem dostopu do podatkov v elektronski obliki (točka 15 obrazložitve). Navedlo je tudi, da čeprav bi bilo tehnično enostavno in mogoče medsebojno povezovati določene elektronske podatke v navedenih zbirkah, je pri tem treba upoštevati tudi omejitve, ki jih za posamezne vrste ali oblike podatkov določa zakon (točka 16 obrazložitve). V isti sodbi je Vrhovno sodišče RS tudi navedlo, da je kot dokument v smislu prvega odstavka 4. člena ZDIJZ šteti vse dokumente, ki se v elektronski obliki nahajajo v zbirkah podatkov pri organu, s tem pa tudi vse podatke, ki jih je mogoče in pravno dopustno medsebojno povezati oz. združiti z uporabo tistih računalniških orodji, ki so ustvarjena za delo z navedenimi zbirkami podatkov, so z njimi neločljivo povezana in ki jih pri svojem delu uporabljajo zaposleni pri navedenem organu oz. druge pooblaščen osebe, ki so povezane z izvajanjem nalog organa. Odločilno je, da gre za obstoječe računalniško orodje za dostop do podatkov v elektronski obliki, ki omogočajo prosilcem enak dostop, kot ga ima do teh podatkov organ in da ne gre za uporabo novih računalniških orodij oz. za uporabo obstoječih orodij na način, ki za dostop do podatkov iz elektronske zbirke podatkov ni predviden oz. dopusten (točka 18. obrazložitve). Potrebno pa je po mnenju Vrhovnega sodišča RS upoštevati tudi zakonske omejitve, ki jih določajo tako ZDIJZ kot tudi drugi zakoni. Posredovanje informacij ne sme nesorazmerno obremeniti ali ogroziti temeljnega opravljanja temeljne funkcije ali dejavnosti organa (točka 19 obrazložitve). Vrhovno sodišče v tej sodbi ugotavlja, da je med strankama nesporno, da se podatki o nacionalnem preverjanju znanja nahajajo pri organu, vendar pa ne v obliki, ki bi omogočala njihovo medsebojno primerjavo, kot to želi pridobiti prosilec. Nesporno je tudi to, da je mogoče povezavo med podatki oblikovati z uporabo računalniških orodij. Take povezave organ ni nikoli uporabil zaradi upoštevanja omejitev, ki jih določa Zakon o osnovni šoli, prav tako pa tudi ne pri njem zaposlene osebe (točka 20 obrazložitve). V 64. členu Zakona o osnovni šoli je izrecno določena omejitev o uporabi podatkov o nacionalnem preverjanju znanja. Tudi ob tehničnih možnostih in uporabi razpoložljivih računalniških orodij podatkov o nacionalnem preverjanju znanja se ne sme povezovati na nobeden način, ki bi omogočal razvrstitev šol glede na dosežke (točka 21 obrazložitve). Navedena ureditev sicer omejuje zgolj ravnanje revidenta, vendar pa je njen dejanski odraz tudi v omejitvi dostopa do informacij s strani prosilca, ki bi mu bile v odsotnosti navedenih prepovedi lahko dostopne v obliki dokumenta kot informacija javnega značaja (točka 24 obrazložitve).

14. V obravnavani zadevi gre za povsem za primerljivo situacijo, kot jo je obravnavalo Vrhovno sodišče RS. Stranka z interesom je namreč zahtevala določene podatke o uspehu na maturi za leto 2015 poimensko za vse srednje šole na način, na katerega jih tožeča stranka glede na določilo 18.a člena Zakona o maturi ne more posredovati. Zakon o maturi namreč v tretjem odstavku 18.a člena določa, da se podatki iz letne analize o kakovosti mature ne smejo uporabiti za razvrščanje šol. Prav zaradi te zakonske prepovedi tožeča stranka niti sama ne more dostopati do zaprošenih podatkov na način, da bi s temi podatki razpolagala in jih v vsakem trenutku lahko komurkoli posredovala kot informacijo javnega značaja. Prav zato, ker z njimi ne sme razpolagati, jih tudi nima oziroma je v konkretnem primeru bilo mogoče do njih priti šele s pomočjo strokovne pomoči informatika na podlagi določenih računalniških operacij in ob tem je to trajalo 35 minut časa. Glede na stališče Vrhovnega sodišča RS iz prej citirane sodbe torej tudi v tem primeru velja, da če tožeči stranki tak dokument ne sme biti dostopen, potem ne sme biti dostopen niti kateremukoli prosilcu, ki bi se nanjo obrnil kot prosilec po ZDIJZ.
15. Pri tem želi sodišče pojasniti, da je potrebno prepoved posredovanja podatkov po 18.a členu Zakona o maturi obravnavati ločeno od določil ZDIJZ, ki se nanašajo na izjeme od proste dostopnosti informacij javnega značaja. Zaradi tega se sodišče ne strinja z toženo stranko, da je potrebno 18.a člen Zakona o maturi obravnavati zgolj v kontekstu izjem od prosto dostopnih informacij javnega značaja. Res so v ZDIJZ določene nekatere izjeme, vendar pa je treba upoštevati tudi to, da so lahko izjeme o dostopnosti določenih vrst informacij določene tudi v nekaterih drugih področnih zakonih in da gre lahko tudi za izjeme, ki jih ZDIJZ ne določa.
16. Sodba ESČP Magyar Helsinki Bizottsag v. Hungary - 18030/11, na katero se sklicuje stranka z interesom, ni primerljiva z obravnavano situacijo. V tem primeru je nevladna organizacija zaradi priprave predlogov reforme sistema dodeljevanja zagovornikov po uradni dolžnosti zahtevala od več policijskih postaj seznam zagovornikov po uradni dolžnosti. Pri tem ni bila vedno uspešna. Po vložitvi tožbe na ESČP je sodišče zavzelo stališče glede presoje, kdaj gre za neupravičen poseg v svobodo govora. Izpostavilo je naslednje kriterije: namen, zaradi katerega prosilec zahteva dostop, narava zahtevane informacije, vloge prosilca in razpoložljivosti informacije (informacija je pripravljena in na voljo). V navedenih okvirih je torej pravica dostopa do informacij javnega značaja varovana tudi z Konvencijo o temeljnih svoboščinah in človekovih pravicah. V obravnavanem primeru, če ga preučujemo z vidika teh kriterijev, ni zadoščeno denimo 4. kriteriju in sicer, da bi bila zahtevana informacija pripravljena in na voljo. Kot je bilo že povedano, informacija ni pripravljena na tak način, da bi se jo dalo v vsakem trenutku takoj posredovati prosilcu, ampak je potrebna določena strokovna pomoč, da se jo pridobi iz elektronske baze podatkov. Na tak način pa ni pripravljena prav zaradi

prepovedi iz 18.a člena Zakona o maturi, torej ni mogoče govoriti, da bi bila na voljo. Torej niso izpolnjeni vsi kriteriji, kot se zahtevajo po citirani sodbi ESČP.

17. Stranka z interesom meni, da če bo Upravno sodišče RS zavzelo stališče, da lahko 18.a člen Zakona o maturi prepreči dostop do podatkov, ki jih je zahteval, da mora v tem primeru pojasniti, zakaj je ta sodba drugačna od prejšnjih in da se bo moralo opredeliti tudi do drugih kršitev ustave, ki jih v nadaljevanju našteva: do kršitve splošne svobode ravnanja, do kršitve pravice do svobode izražanja, do kršitve pravice do obveščenosti, do kršitve pravice do izobrazbe in šolanja in do kršitve pravice do vzgoje in izobraževanja svojih otrok. Sodišče najprej pojasnjuje, da je stališče v tej sodbi drugačno kot v ostalih sodbah zato, ker je sodišče sledilo stališču Vrhovnega sodišča RS v že citirani sodbi št. X Ips 338/2016 z dne 7. 2. 2018, s katero je sodišče spremenilo sodbo Upravnega sodišča RS št. I U 630/2016-24 z dne 7. 9. 2016 ravno zato, ker se ni strinjalo z dosedanjim drugačnim stališčem prvostopenjskega sodišča. Glede opredeljevanja do tega, da naj bi šlo zaradi prepovedi razvrščanja šol do kršitve ustavnih pravic, pa sodišče pojasnjuje, da vsak poseg v ustavno pravico ni nedopusten. Nedopusten je, če je v nasprotju z predpisi, torej, če je poseg nezakonit. V konkretnem primeru pa ni nezakonit, saj je določen z zakonom, konkretno z 18.a členom Zakona o maturi. Torej ne gre za nedopusten poseg v ustavne pravice. Glede zatrjevanja o kršitvi pravice do vzgoje in izobraževanja (57. člen Ustave RS) ter do vzgoje in izobraževanja njegovih otrok (54. člen Ustave RS) pa je tudi Vrhovno sodišče RS v že v citirani sodbi št. X Ips 338/2016 zavzelo stališče, da po zakonu starši sploh nimajo pravice proste izbire, v katero šolo bi želeli otroka vpisati, saj imajo pravico vpisati otroka le v javno osnovno šolo ali v zasebno osnovno šolo s koncesijo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno oz. začasno prebiva, javna osnovna šola oz. zasebna šola s koncesijo v tem okolišu pa je dolžna na željo staršev otroka vpisati (točka 26 obrazložitve).
18. Ker je iz zgoraj navedenih razlogov tožba utemeljena, je sodišče odločbo spremenilo, torej je odločilo v sporu polne jurisdikcije, saj je bil tudi postavljen temu ustrezen tožbeni zahtevek. Izpodbijano odločbo je na podlagi prvega odstavka 65. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) spremenilo tako, da je pritožbo prosilca zavrnilo, saj narava stvari to dopušča, podatki postopka pa tudi dajejo za to zanesljivo podlago. Dejansko stanje namreč po mnenju sodišča ni sporno in je bilo tudi pravilno in popolno ugotovljeno. Gre le za vprašanje pravilne uporabe materialnega prava, ki pa ga tožena stranka ni pravilno uporabila, saj ni upoštevala 18.a člena Zakona o maturi in je s tem v zvezi napačno uporabila tudi 4. člen Zakona o dostopu informacij javnega značaja, ko je štela, da zahtevana informacija obstaja, čeprav glede na 18.a člen Zakona o maturi pri tožeči stranki ne sme obstajati in zato tudi ne obstaja na način, da bi bila v trenutku vsakomur dostopna, ampak jo je možno pridobiti šele s pomočjo informatika z nekaj računalniškimi operacijami. Torej ne obstaja zaradi prepovedi

njenega obstoja in glede tega sta bili napačno uporabljeni obe določbi materialni prava.

19. Tožeča stranka je v navedeni zadevi tudi smiselno predlagala razpis glavne obravnave s predlogom za zaslišanje strank in prosilca. Sodišče temu predlogu ni sledilo, saj ZUS-1 v 59. členu izrecno daje sodišču pooblastilo, da v določenih primerih lahko odloči tudi brez glavne obravnave in v tej zadevi je tak primer podan. Na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUS-1 namreč lahko sodišče odloči brez glavne obravnave, če dejansko stanje, ki je bilo podlaga za izdajo upravnega akta, med tožnikom in tožencem ni sporno. Sodišče pa je presodilo, da ni sporno, ampak gre za različni razlagi uporabe materialnega prava. Torej so podani vsi zakonski pogoji, da sodišču glavne obravnave ni bilo potrebno opraviti, saj mu ZUS-1 to - kot je bilo rečeno - izrecno dopušča.

K točki II izreka:

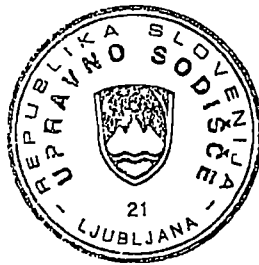
20. Ker je sodišče tožbi ugodilo in izpodbijano odločbo tožene stranke spremenilo tako, da je pritožbo prosilca zavrnilo, je o stroških postopka odločilo na podlagi prvega odstavka 25. člena ZUS-1 v zvezi s prvim odstavkom 154. člena Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP). Prvi odstavek 25. člena ZUS-1 namreč določa, da če sodišče v upravnem sporu odloča o pravici, obveznosti ali pravni koristi, odloči o stroških postopka po določbah ZPP, prvi odstavek 154. člena ZPP pa določa, da mora stranka, ki v pravdi ne uspe, nasprotni stranki in njenemu intervenientu povrniti stroške. Priglašene stroške je sodišče odmerilo v skladu z Odvetniško tarifo (v nadaljevanju OT). Potrebni stroški obsegajo nagrado za tožbo 500 točk (druga alineja 1. točke tar. št. 30 OT) in za prvo obrazloženo pripravljajno vlogo 500 točk (prva alineja 2. točke tar. št. 30 OT), kar glede na vrednost točke 0,459 EUR (prvi odstavek 13. člena OT) znaša 459,00 EUR. Z 22% DDV znašajo stroški tožeče stranke skupaj 559,98 EUR.
21. Tožeča stranka je sicer priglasila stroške tudi še za vse nadaljnje pripravljajne vloge in ne zgolj za prvo. Vendar pa se v skladu s prvim odstavkom 155. člena ZPP pri odločanju o tem, kateri stroški naj se povrnejo stranki, upošteva samo tiste stroške, ki so bili potrebni za pravdo. O tem, kateri stroški so bili potrebni in koliko znašajo, odloča sodišče po skrbni presoji vseh okoliščin. Sodišče je v obravnavani zadevi ocenilo, da vse pripravljajne vloge za ta upravni spor niso bile potrebne. Pri odločanju je bilo za sodišče bistvenega pomena stališče Vrhovnega sodišča RS v primerljivi zadevi v sodbi št. X Ips 338/2016, ki jo je sodišče prejelo neodvisno od aktivnosti strank v temu upravnem sporu zaradi drugega upravnega spora. Ker vse pripravljajne vloge tožeče stranke niso bistveno pripomogle k odločitvi sodišča, je sodišče tožeči stranki priznalo stroške le za prvo pripravljajno vlogo, za kar ima sodišče pooblastilo v že citiranem prvem odstavku 155. člena ZPP. Tožena stranka je dolžna tožeči stranki povrniti stroške postopka v 15 dneh

od vročitve te sodbe. O vračilu plačanih sodnih taks pa bo sodišče odločilo po uradni dolžnosti.

PRAVNI POUK:

Zoper to sodbo ni dovoljena pritožba (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 4. april 2018

Predsednica senata:
mag. Darinka Dekleva Marguč, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pristojne sodne osebe: